

Návrhy na zlepšenie legislatívy a verejnej politiky v SR

Národný pochod za život 2015

Zlepšenie právnej úpravy ochrany života

Dlhodobým cieľom pro-life organizácií je dosiahnutie rovnosti v ochrane života všetkých ľudí bez rozdielu, vrátane nenarodených detí, tak v legislatíve ako aj v praxi. Žiaľ, naša spoločnosť zatiaľ nie je na takúto zmenu pripravená. Napriek tomu sa väčšina spoločnosti vie zhodnúť na čiastkových zmenách, ktoré prispievajú k lepšej ochrane práv nenarodených detí. Zvýšená pozornosť by sa preto mala venovať takým čiastkovým zmenám, ktoré sú reálne dosiahnuteľné už za súčasnej politickej situácie, prirodzene s konečnou víziou úplnej ochrany všetkých nenarodených detí.

V roku 2009 sa podarilo zaviesť tri takéto čiastkové zmeny legislatívy smerom k lepšej ochrane tehotných matiek a ich nenarodených detí pred umelým potratom, a to (i) zavedenie informovaného súhlasu žien pred potratom, (ii) zvýšenie vekovej hranice rodičovského súhlasu s potratom neplnoletého dievčaťa zo 16 na 18 rokov a (iii) zavedenie 48 hodinovej lehoty na premyslenie zákroku po poučení ženy. Medzi ďalšie zmeny by mohli patriť tieto:

1. Úprava informovaného súhlasu

Súčasný text písomnej informácie o umelom prerušení tehotenstva nedostatočne informuje ženu o rizikách potratu. V záujme zlepšenia informovanosti žiadateľiek o umelý potrat je nevyhnutné text písomnej informácie rozšíriť a naformulovať zrozumiteľnejším spôsobom.

2. Poskytovanie informácií o organizáciách poskytujúcich pomoc v tehotenstve

Tehotné ženy sa často cítia osamotené a zúfalé, a preto siahajú po potrate. Pomôcť im môže aj zoznam organizácií, ktoré vedie ministerstvo zdravotníctva. Tu je priestor hneď na dve zlepšenia: 1) docieľiť, aby žiadateľky o umelý potrat dostali zoznam organizácií poskytujúcich pomoc v tehotenstve priamo „do ruky“ a 2) pokúsiť sa dostať na zoznam viac organizácií z rôznych častí Slovenska.

Ďalšou možnosťou je zakomponovanie odporúčania žene zo strany štátu, aby kontaktovala niektorú z organizácií ešte pred tým, ako sa definitívne rozhodne o potrate.

3. Zaviesť ochranné pravidlá pri predaji liekov spôsobujúcich skorý potrat

V súčasnosti je možné na Slovensku aj bez lekárskeho predpisu kúpiť prípravky tzv. „núdzovej antikoncepcie“, ktoré môžu mať aj abortívny účinok, za predpokladu, že už došlo k počatiu. Predaj takýchto liekov by sa mal zaviesť len na lekársky predpis, aby sa tak zabezpečila efektívna

ochrana žien pred negatívnymi dôsledkami týchto prípravkov. Mal by byť obmedzený predaj týchto prípravkov v prípade neplnoletých osôb (dievčat), ktoré chránime aj v iných situáciách, ako napríklad pri predaji cigariet a alkoholu.

4. Zlepšenie informovanosti o riziku abortívneho účinku tzv. „núdzovej antikoncepcie“

Niektoré ženy nie sú dostatočne informované o možnom abortívnom účinku tzv. „núdzovej antikoncepcie“, či iných prípravkov. Tento nedostatok by sa dal odstrániť výrazným varovaním na škatuľke takéhoto prípravku, podobnom ako je varovanie na škatuľke cigariet.

Za zváženie stojí zavedenie výrazného varovania na škatuľkách všetkých hormonálnych antikoncepčných prípravkov o tom, že antikoncepcia môže poškodiť zdravie ženy, prípadne, že má abortívny účinok.

5. Zredukovanie Zoznamu chorôb, syndrémov a stavov, ktoré sú zdravotnými dôvodmi pre umelé prerušenie tehotenstva

Potrat zo zdravotného dôvodu je možné vykonať do 12. týždňa tehotenstva. Rozdiel oproti potratu na žiadosť je ten, že takýto zákrok môže odporúčať lekár a plne sa hradí zo zdravotného poistenia. Zoznam zdravotných dôvodov je uvedený vo vyhláske účinnej od roku 1987 a 28 rokov sa nijako nemenil (obsahuje zdravotné indikácie pre potrat ako je chrípka, herpes, očkovanie matky, počatie po 40. roku života, či alkoholizmus alebo iná toxikománia u jedného z rodičov). Veľká časť týchto indikácií nemá opodstatnenie a tento zoznam by sa mal podstatne skrátiť. Takáto zmena by bola výhodná aj z ekonomického hľadiska, pretože by sa tým ušetrila časť výdavkov zdravotného poistenia.

6. Zvýšenie poplatku za umelý potrat

Zákrok umelého potratu na žiadosť ženy sa nehradí zo zdravotného poistenia. No umelý potrat je neraz spojený s inými zdravotnými problémami, napr. depresie, alkoholizmus, poškodenie maternice, zrasty maternice, neplodnosť, rakovina prsníka a iné. Tieto komplikácie, ktoré majú pôvod v umelom potrate, sa už hradia zo zdravotného poistenia. Pri stanovovaní poplatku by preto bolo vhodné pamätať aj na tieto skutočnosti a odporčne navýšiť poplatok za potrat aj o možné budúce výdavky, ktoré s potratom súvisia.

7. Zastavenie financovania umelého oplodnenia z verejných zdrojov

V súčasnosti sa zo zdravotného poistenia preplácajú tri cykly umelého oplodnenia. Dochádza pri nich k smrti viacerých embryí, neraz aj k ich úmyselnému ničeniu pre nadbytočnosť, alebo z eugenických dôvodov.

Zo zdravotného poistenia navrhujeme radšej kryť úkony smerujúce k lepšej diagnostike a skutočnej liečbe neplodnosti (aby mohlo dôjsť k prirodzenému počatiu a úspešnému donoseniu dieťaťa).

8. Zákaz úmyselného usmrtenia embrya pri umelom oplodnení, alebo inej manipulácii

Oblasť umelého oplodnenia je v Slovenskej republike právne upravená len minimálne. V tejto súvislosti by bola vhodná novela trestného zákona, ktorá by zaviedla novú skutkovú podstatu úmyselného usmrtenia embrya pri umelom oplodnení, prípadne inej manipulácii s ním. Pri umelom oplodnení sa totiž neraz pristupuje k vytváraniu nadbytočných embryí a k ich ničeniu, vrátane ničenia z eugenických dôvodov, alebo k ich zmrazovaniu a neskoršiemu ničeniu.

Vhodné je tiež zaviesť pravidlo o zákaze vytvárania nadbytočných embryí (bude možné vytvoriť len toľko ľudských embryí, koľko sa vnesie do maternice) a o informovanom súhlase, ktorého súčasťou budú informácie o rizikách procedúry, alternatívach k umelému oplodneniu (adopcia, liečba neplodnosti odstránením jej príčin) a o počte embryí, ktoré v procese umelého oplodnenia môžu prísť o život.

9. Ochrana nenarodeného dieťaťa pred umelým potratom z dôvodu jeho pohlavia

Naša súčasná právna úprava umožňuje potrat do 12. týždňov tehotenstva z akéhokoľvek dôvodu. Žena pritom nemusí vôbec vyhlásovať ani preukazovať, aký dôvod ju k potratu vedie. To však vytvára priestor pre to, aby žena podstúpila potrat aj z dôvodov, s ktorými väčšina spoločnosti nesúhlasí. Ide najmä o prípad potratu z dôvodu pohlavia dieťaťa. Žiadateľka o umelý potrat by v žiadosti vyhlásila, že nepodstupuje potrat z dôvodu pohlavia dieťaťa. Zdravotnícki pracovníci by boli viazaní nevykonať potrat, ak by mali akúkoľvek vedomosť o skutočnosti, že potrat je motivovaný pohlavím dieťaťa.

10. Ochrana nenarodeného dieťaťa pred potratom z ekonomických a sociálnych dôvodov

Väčšina občanov Slovenska odmieta umelý potrat z ekonomických a sociálnych dôvodov (FOCUS 2007, 2011). Takáto legislatívna zmena by bola spojená so zavedením dávky (príspevku) na pomoc tehotnej matke, resp. zmenou už existujúcej dávky (príspevku), ktorá by sa vyplácala už počas tehotenstva.

11. Zákaz potratov s výnimkou prípadu znásilnenia, incestu a ohrozenia života matky

Takáto právna úprava je napríklad v Poľsku, kde prispela k posunu verejnej mienky v prospech ochrany života nenarodených detí.

12. Prijatie ústavného zákona, ktorý umožní obmedzenie alebo zákaz umelých potratov formou zákona

V dôsledku rozhodnutia Ústavného súdu SR môže byť v súčasnosti problém s prijatím zákona, ktorý by efektívne chránil nenarodené dieťa a jeho matku pred umelým potratom. Navrhujeme preto prijať ústavný zákon, ktorý bude Národnej rade SR garantovať kompetenciu prijímať zákony obmedzujúce alebo zakazujúce umelé potraty, prípadne aj iné úkony ničiace ľudský život. Kompetencia rozhodovať, či sa takéto zákony prijmu alebo nie, sa tak navráti do rúk občanov, ktorí ju budú vykonávať prostredníctvom svojich volených zástupcov.

13. Posilnenie práv a zodpovednosti otcov nenarodených detí

Otcovia nemajú zákonom garantované žiadne práva vo vzťahu k ochrane života ich nenarodených detí. Vhodné je zaviesť napríklad pravidlo, že súčasťou žiadosti o umelé prerušenie tehotenstva bude aj vyhlásenie otca dieťaťa, resp. manžela žiadateľky o potrat, že bol oboznámený so zámerom tehotnej ženy podstúpiť umelý potrat.

Zlepšenie systému pomoci nenarodeným deťom a tehotným matkám ohrozeným umelým potratom

Na Slovensku nám chýba funkčná sieť pomoci tehotným matkám a ich rodinám, aby len kvôli nepriaznivej finančnej, sociálnej, alebo inej situácii nemuseli uvažovať o umelom potrate. Čiastočne tieto funkcie realizuje občiansky sektor, štát v tomto smere nemá vypracovanú žiadnu koncepciu, stratégiu ani systém služieb.

14. Vytvorenie účinnej siete pomoci tehotným matkám a ich rodinám

Navrhujeme, aby štát aktívne prispel k vybudovaniu účinnej siete pomoci pre tehotné matky ohrozené umelým potratom. Malo by ísť najmä o podporu už existujúcich (neštátnych) projektov pomoci tehotným matkám, a tiež o vytvorenie vlastných (štátnych) projektov, programov, stratégií, osvetových kampaní a pod. zameraných na pomoc tehotným matkám a ich nenarodeným deťom, ktoré sú ohrozené umelým potratom.

15. Zavedenie možnosti zriadiť Domov pre tehotné ženy

Zákon o sociálnych službách od 1.1.2014 explicitne nepamätá na tehotné ženy v krízovej situácii (dovtedy v rámci Zariadenia núdzového bývania). Pritom ženy zaskočené nečakaným tehotenstvom, a tým ohrozené umelým potratom, sú dôležitou cieľovou skupinou, ktorá si vyžaduje našu pomoc. Osobitne zraniteľné sú tie tehotné matky, ktoré sú osamelé, mladistvé, študentky, ženy s dvomi a viac už narodenými deťmi, chudobné, či ohrozené násilím.

Navrhujeme, aby sa v zákone o sociálnych službách doplnila osobitná kategória ohrozených osôb: „z dôvodu tehotenstva“ (§ 2 ods. 2). Navrhujeme tiež zaviesť nový druh sociálnej služby: „Domov pre tehotné ženy“, v ktorom by tieto ženy mohli zostať aj určitý čas po narodení dieťaťa, spravidla 1 rok. Finančný príspevok na poskytovanie tejto sociálnej služby by bol vyplácaný zariadeniam Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

16. Zavedenie dotácie na podporu tehotných matiek v núdzi a zlepšenie ich informovanosti o možnostiach pomoci

Navrhujeme, aby sa do zákona o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny zaviedol nový druh dotácie, určený na podporu tehotných žien v núdzi a na zlepšenie informovanosti o projektoch a zariadeniach pomoci týmto matkám.

17. Zaviesť dávku alebo príspevok na pomoc tehotnej matke v núdzi

Tehotenstvo so sebou prináša nárast výdavkov na stravu, ošatenie, lekársku starostlivosť, obmedzenie pracovných možností a pod., ktoré pre časť tehotných matiek, prípadne aj ich rodín, predstavujú významnú záťaž. Cieľom novej dávky, resp. príspevku by bolo predísť umelému potratu z týchto dôvodov a tiež ochrana zdravia žien a podpora pôrodnosti.

Alternatívne je možné upraviť už existujúcu dávku alebo príspevok (materské, rodičovský príspevok, príspevok pri narodení dieťaťa) tak, aby bol vyplácaný už počas tehotenstva.

18. UPaľčenie situácie študujúcim rodičom

Praktická skúsenosť hovorí, že časť vysokých škôl zaviedla rigidný kreditový systém, ktorý neumožňuje vhodne reagovať na rôzne životné situácie študenta ako je tehotenstvo či materstvo. Takto nastavený kreditový systém stavia ženu pred dilemu škola alebo dieťa. Nedáva inú možnosť, len prerušiť štúdium počas tehotenstva či rodičovstva. Vzhľadom na nevhodne nastavený systém kreditového štúdia na mnohých slovenských vysokých školách je potrebné zaviesť ochranu žien v tehotenstve a rodičov s malými deťmi a umožniť im pokračovať vo vysokoškolskom štúdiu nimi zvolenou rýchlosťou (počtom predmetov, resp. kreditov za semester). Potrebným doplnením zákona o vysokých školách je tiež pravidlo odpustenia školného v prípade predĺženia štúdia z dôvodu tehotenstva a rodičovstva.

Ďalšou možnosťou, ako pomôcť študujúcej matke alebo rodine je zavedenie príspevku na opatrovanie dieťaťa pre študujúcu matku alebo otca, ktorý pomôže pokryť zvýšené výdavky na bývanie a stravu.

Zlepšenie rodinnej politiky a postavenia rodín s deťmi

Je potrebné rozlišovať medzi rodinnou a sociálnou politikou štátu. Rodinná politika má smerovať k tomu, aby ľudia zakladali manželstvá, aby sa manželstvá nerozvádzali, aby sa v nich rodilo dostatok detí a riadne sa vychovávali, a aby sa deti postarali o svojich rodičov, keď zostarnú. Sociálna politika prichádza na rad vtedy, keď rodina zlyhá. Inými slovami, dobrá rodinná politika má zabezpečiť to, aby bolo problémov v sociálnej oblasti čo najmenej.

Za základ rodinnej politiky preto treba považovať stabilnú funkčnú rodinu s deťmi, o ktorej dobro sa treba systematicky usilovať. Čím viac takýchto rodín na Slovensku bude, tým menej sociálnych problémov budeme musieť riešiť.

19. Family mainstreaming (vrátane doložky vplyvov na rodinu)

Je potrebné zisťovať, aký dopad budú mať na rodiny jednotlivé zmeny legislatívy, ale tiež rozhodnutia a kroky vlády, štátnej správy a samosprávy (VÚC, obce). Zohľadňovanie záujmov rodiny by malo byť jednou z prierezových priorít všetkých verejných politík na Slovensku, vrátane samosprávy.

20. Zavedenie programov na podporu demografického rastu a zvýšenie atraktívnosti materstva a rodičovstva

V záujme spoločnosti a štátu je, aby sa na Slovensku rodilo dostatok detí, ktoré zabezpečia reprodukciu spoločnosti. Na to je potrebná úhrnná plodnosť aspoň na úrovni 2,1 dieťaťa na ženu (tzv. záchovná hodnota), dnes je však úhrnná plodnosť na Slovensku len 1,39 dieťaťa na ženu. Napriek tomu, že je demografická situácia na Slovensku alarmujúca, neexistujú žiadne koncepčné dokumenty, ktoré by túto demografickú zimu riešili. Navrhujeme preto pripraviť a urýchlene implementovať národný program, ktorý bude súborom opatrení situáciu riešiť.

Jednou z možností ako súčasný stav zlepšiť je aj príprava Stratégie na podporu atraktívnosti materstva a rodičovstva, ktorej súčasťou by mala byť aj kampaň na podporu atraktívnosti materstva a rodičovstva.

21. Zníženie daňového a odvodového zaťaženia rodín

V posledných piatich rokoch sa sústavne zvyšovalo daňové, no najmä odvodové zaťaženie pracujúcich (zdroj: [OECD](#)). Obzvlášť citlivo treba tento jav vnímať v prípade rodín, ktoré majú viac detí – tento trend treba zvrátiť, a to najmä znížením odvodov žiteľov rodín, prípadne v kombinácii so zvýšením daňového bonusu. Za zváženie stojí aj zavedenie možnosti, aby daňové priznanie mohla podávať rodina ako celok.

22. Pôžičkový fond na splácanie úveru počas materskej a rodičovskej dovolenky

Mladé rodiny sú spravidla zaťažené (hypotekárnym) úverom na bývanie. Časť z nich má problém uniesť splátky úveru pri súčasnom odchode na materskú/rodičovskú dovolenku. Z tohto dôvodu odkladajú, alebo odmietajú rodičovstvo. Dočasný výpadok v príjme rodiny je možné nahradiť zvýhodnenou pôžičkou z fondu, ktorá by bola určená na splátku hypotéky. Vyplácala by sa do výšky napr. 80% z výpadku v príjme rodiny z dôvodu materskej a rodičovskej dovolenky (najviac však do výšky splátky úveru). Rodina by pôžičku začala splácať po skončení materskej, resp. rodičovskej dovolenky.

Ďalšia možnosť je zavedenie nenávratnej pomoci mladej rodine na splácanie úveru v prípade odchodu na materskú a rodičovskú dovolenku.

23. Zrušenie sankcií za manželstvo

Nie je správne, aby manželia čelili prísnejším podmienkam ako nezosobášení ľudia. V tomto smere sa už spravil veľký posun vpred, napriek tomu určité nedostatky stále existujú. Konkrétne ide napríklad o oblasť vyplácania materského, kedy osamelé matky majú nárok na vyplácanie materského o 3 týždne dlhšie, alebo o oblasť poskytovania dávok v hmotnej núdzi. Osobitným problémom je fakt, že časť populácie odmieta vstúpiť do manželstva, pretože vedia získať väčšie ekonomické výhody mimo manželstva.

24. Príspevok pri narodení dieťaťa

Výška príspevku pri narodení dieťaťa je pri prvých troch deťoch 829,86 €, pri každom ďalšom dieťati výška príspevku klesne na 151,37 €. Tento pokles môže negatívne vplyvať na

rozhodovanie o prijatí ďalších detí do viacpočetnej rodiny. Je preto potrebné ho odstrániť, prípadne zmierniť napríklad formou daňových úľav rodičov vo výške príspevku.

25. Zvýšenie starobného dôchodku rodičov pracujúcich detí

Rodičia, najmä matky, obetujú časť svojej profesijnej kariéry výchove detí. To má negatívny vplyv na výšku ich starobného dôchodku, a to napriek tomu, že práve touto výchovou detí zabezpečujú spoločnosti budúcich pracujúcich. Navrhujeme, aby pracujúci ľudia mohli odvádzať časť svojich odvodov priamo svojim rodičom. Čím viac detí rodičia majú a čím viac tieto deti zarábajú, o to väčší by mal byť ich starobný dôchodok.

26. Ochrana manželstva pred unáhleným rozvodom

V roku 2013 ([Štatistická ročenka MS SR 2013](#)) súdy rozviedli 10 946 manželstiev, z toho viac ako 60% z nich bolo s maloletými deťmi. Najčastejšou príčinou rozvodu (63%) bola rozdielnosť pováh, záujmov a názorov. Priemerná dĺžka konania povolených rozvodov bola 6 mesiacov. V 4,57% vybavených návrhov došlo k späťvzatiu návrhu na rozvod. Súdy odmietli rozviesť 34 manželstiev, čo predstavuje len 0,29% zo všetkých vybavených návrhov – väčšinou z dôvodu záujmu maloletých detí.

Z uvedenej štatistiky vyplýva, že rozvod je na Slovensku rýchly a ľahko dostupný. To napriek tomu, že súd má v konaní o rozvod viesť manželov k odstráneniu príčin rozvratu; manželstvo môže rozviesť len vtedy, ak sú vzťahy medzi manželmi trvalo rozvrátené. Žiaľ aplikačná prax sa ďaleko odklonila od týchto zámerov zákonodarcu a z rozvodu spravila formalitu. Je preto potrebné prijať dodatočné legislatívne opatrenia, ktoré vytvoria predpoklad na efektívne odstránenie príčin rozvratu – najmä stanoviť minimálnu dobu (napr. 1 rok) na odstránenie príčin rozvratu, v rámci ktorej by manželom bolo poskytnuté odborné poradenstvo, pomoc, alebo mediácia.

27. Podpora manželských poradní

S predchádzaním rozvratu rodiny a manželstva úzko súvisí aj kvalitná predmanželská príprava a dostupnosť manželských poradní, ktoré pomáhajú manželom prekonať krízu ich vzťahu. Tu by mal byť aktívny aj štát a samospráva, a to najmä formou skvalitnenia činnosti referátov poradensko-psychologických služieb psychologických poradní úradov práce sociálnych vecí a rodiny, alebo aj formou podpory neštátnych manželských poradní.

28. Podpora domáceho vzdelávania

Časť rodičov si želá využiť svoje právo na výchovu svojich detí formou domáceho vzdelávania. Žiaľ, podmienky pre domáce vzdelávanie sú na Slovensku neprímerane prísne – týka sa len prvého stupňa ZŠ, vzdelávať môže iba učiteľ prvého stupňa ZŠ, škola v ktorej je žiak zapísaný poberá iba 10% normatívu na normálneho žiaka, rodičia nedostávajú žiadnu formu odmeny za zabezpečenie takéhoto vzdelávania.

Navrhujeme preto zjednodušiť podmienky pre domáce vzdelávanie, aby bolo dostupné pre rodičov s akýmkoľvek vysokoškolským vzdelaním a zaviesť tiež primeranú odmenu pre rodičov, ktorí sami vzdelávajú svoje deti, pri súčasnom zachovaní pravidla pravidelného preskúšania detí.

29. Posilnenie výchovy k manželstvu a rodičovstvu a posilnenie práv rodičov na výchovu detí v súlade s ich presvedčením

Štát by mal podporovať výchovu k zodpovedným vzťahom, manželstvu a rodičovstvu. Táto výchova by nemala byť nahradená sexuálnou výchovou, ktorá propaguje permissívne sexuálne správanie a sexuálny život mimo manželstva. Mnohí rodičia navyše nie sú školou dostatočne informovaní o obsahu výchovy ich detí v oblasti sexuality. Navrhujeme zaviesť povinnosť školy vopred rodičov informovať o obsahu takejto výchovy, dať im priestor na vyjadrenie, či s touto formou výchovy súhlasia a umožniť im tak efektívny výkon práva na výchovu detí v súlade so svojím presvedčením. Na požiadanie rodičov by škola rovnako postupovala aj v prípade ďalších citlivých etických tém.

30. Zastavenie zneužívania témy ľudských práv na šírenie radikálnej politickej agendy

Téma ľudských práv sa veľmi často zneužíva na šírenie ideológií, ktoré sú nasmerované proti ľudskému životu a proti rodine. Je dôležité zastaviť financovanie organizácií presadzujúcich túto politickú agendu z verejných zdrojov, podstatne zmeniť zastúpenie občianskeho sektora v Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a tiež zrušiť kontroverzné ustanovenia a prílohy Celostátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, najmä tých, ktoré sa týkajú zmien rodinného práva, LGBTI požiadaviek, rodovej rovnosti a vzdelávania.

Kontakty:

Ing. Marek Michalčík, email: michalcik@kanet.kbs.sk, tel.: 0911 756 025

Mgr. Patrik Daniška, email: hfi@hfi, tel.: 0948302422

Jún 2015

O Národnom pochode za život

Misiou Národného pochodu za život je na celoslovenskej úrovni a verejným spôsobom vyjadriť túžbu po spoločenskej zmene, ktorá by sa prejavila v ochrane života každého človeka – od počatia po prirodzenú smrť. Národný pochod za život chce nadviazať na úspešný prvý Národný pochod za život, ktorý sa uskutočnil v septembri 2013 v Košiciach. Podujatie chce prinášať nádej, radosť a povzbudenie, preto aj charakter pochodu je radostný, plný sviežosti, vitality, empatie a úctivosti. Zvláštna pozornosť sa tento rok bude venovať situácii tehotných mamičiek v ťažkostiach a tomu, ako im vieme pomáhať. Hlavným iniciátorom a organizátorom Národného pochodu za život je Konferencia biskupov Slovenska. Do spoluúčasti na príprave pochodu sú pozvané všetky spoločenstvá, organizácie, cirkvi, jednotlivci, všetci, ktorí sa stotožňujú s potrebou chrániť ľudský život od počatia po prirodzenú smrť.

Národný pochod za život sa uskutoční 20. septembra 2015 v Bratislave.

